

ИЗВЕШТАЈ О ОЦЕНИ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ

I ПОДАЦИ О КОМИСИЈИ		
1. Датум и орган који је именовao комисију: Наставно-научно веће Филозофског факултета у Новом Саду		
2. Састав комисије у складу са <i>Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду</i> :		
1. др Лемајић Ненад	редовни професор	медијевистика
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Нови Сад		председник
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
2. др Божанић Снежана	редовни професор	медијевистика
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Нови Сад		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
3. др Васић Дејана	доцент	Општа историја новог века
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Београд		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
4. др Митровић Катарина	виши научни сарадник	медијевистика
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Београд		члан
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
5. др Кисић Милица	ванредни професор	медијевистика
презиме и име	звање	ужа научна област и датум избора
Филозофски факултет, Нови Сад		ментор
установа у којој је запослен-а		функција у комисији
II ПОДАЦИ О КАНДИДАТУ		
1. Име, име једног родитеља, презиме: Ана, Миленко, Вујковић Шакановић		
2. Датум рођења, општина, држава: 4. 1. 1993, Шабац, СР Србија		
3. Назив факултета, назив претходно завршеног нивоа студија и стечени стручни/академски		

назив: Филозофски факултет Београд, мастер академске студије, мастер историчар

4. Година уписа на докторске студије и назив студијског програма докторских студија: 2016, историја

III НАСЛОВ ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Корени мултикултуралности Босне у фрањевачком реду за време босанских банова

IV ПРЕГЛЕД ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

Навести кратак садржај са назнаком броја страница, поглавља, слика, схема, графикона и сл.

Рад под називом "Фрањевачки ред у средњовековној босанској држави" састоји се од 401 странице. Садржи укупно осам поглавља која се баве развојем фрањевачког реда у средњовековној босанској држави, од почетака па све до проглашења Босне краљевином. У раду се наводи да је босанско средњовековље карактерисало неколико специфичности, а посебно се истиче питање јереси у контексту фрањеваштва. Приказани су контакти фрањеваца с крстјанима и њиховим веровањима, као и однос према краљу Стефану Драгутину који је управљао сусједним областима и деловима Босне у специфичним историјским околностима. Долазак фрањеваца и оснивање њихових самостана у босанским градовима, имало је значајан утицај на Босну и њен турбулентан однос са суседима, нарочито са угарским краљем. Оснивањем Босанске викарије, фрањевачки ред је добио структуру и представника у виду босанског викара. Улога босанског викара детаљно је обрађена у раду. Од њега је умногоме зависила спољнополитичка слика средњовековне босанске државе. Фрањевци су оставили траг у босанском средњовековљу кроз дипломатске активности, верску структуру, писану грађи, међународне контакте – с угарским краљем, приморским градовима и папом. Такође се обрађује у раду однос фрањевачког реда према другима - шизматичима и јеретичима. Однос према другима приказан је у компарацији са приликама у Западној Европи тога доба. Однос фрањевачког реда у средњовековној Босни био је знатно другачији и толерантнији. То објашњава у раду статусом мисионарске земље какву је средњовековна Босна имала. До тог закључка дошло се компарацијом других фрањевачких мисија, попут оне у Монголији, Јерменији и Кини. У раду је посебно обрађен фрањевачки однос према женама у средњовековној Босни. Кроз родну анализу доступних извора уочене су три архетипа кроз која фрањевци средњовековне Босне проматрају жене. Оне су за њих молитељице, стидљиве госпође племенитог рода, или конкубине. Посебна вредност рада је и анализа средњовековних локалитета уз консултацију археолошке анализе локалитета средњовековне босанске државе. Фрањевачки самостани су се градили у урбаног средини, политичким и привредним центрима. За изградњу самостана фрањевци су ангажовали мајсторе из Дубровника, а финансирање градње су обезбеђивали и сами дубровачки трговци. Откриће више фрањевачких самостана него што је било познато из писаних извора потребу редефинирања метода убикације и аналитичко приступање локацијама као потенцијалним местима фрањеваштва.

V ВРЕДНОВАЊЕ ПОЈЕДИНИХ ДЕЛОВА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ:

У раду су презентоване и обрађене следеће теме које садрже научно релевантне чињенице:

- Распрострањеност фрањевачког реда у средњовековној босанској држави, од првих контаката у XIII веку до оснивања самостана у различитим политичким и привредним средиштима земље.
- Карактеристике босанског средњовековља, укључујући проблематику јереси и њену изолацију од других земаља.
- Специфичан однос према римокатоличанству код краља Драгутина, управитеља суседних области и делова Босне, који је резултовао доласком фрањеваштва на истраживане просторе.
- Оснивање фрањевачких самостана у босанским градовима и њихов значај за развој градова у средњовековној Босни, те приказ како је фрањевачка делатност утицала на однос Босне са Угарском.
- Оснивање Босанске викарије и утицај фрањеваца на спољнополитичку слику средњовековне босанске државе, њихова дипломатска делатност и заједничко иступање са босанским бановима које је до сада било недовољно истражено у литератури.
- Улога фрањеваца у босанском средњовековљу кроз дипломатске активности, религијску

структуру и списатељску делатност.

- Уочавање односа фрањевачког реда према другима, који је био некарактеристичан за Европу тога доба која организује Вартоломејску ноћ може се објаснити мисијским положајем средњовековне Босне и Босном, као најближом мисијском тачком ширења фрањеваштва. Компарација европског односа према фрањеваштву и мисија у Јерменији, Монголији и Кини омогућила је корелацију и успешно позиционирање Босне као мисијске земље, што до сада није било присутно у литератури.
- Анализа историјских извора из родне перспективе донела је приказ фрањевачког односа према женама у средњовековној Босни. У изворима су уочене три типичне слике: молителнице, стидљиве госпође племенитог рода и конкубин, које су фрањевци користили да прикажу босанске жене у епистоларној интерној комуникацији.
- У раду је приказано подизање фрањевачких самостана у урбаним центрима, политичким и привредним средиштима, које је доприносило даљем урбаном развоју, мултикултуралности и промету добара, али и знања. Типичан пример приказан у раду је ангажовање мајстора из Дубровника и финансирање градње од стране дубровачких трговаца. Комуникација фрањевачког реда са приморским градовима и размена добара, вештина и идеја, који су били од нарочитог значаја за развој међународне дипломатије, привреде, уметности (укључујући развој готичког стила у градитељству и развој сликарства) и медицине.
- Истраживање потенцијалних места фрањеваштва кроз компарацију наративних, документарних и археолошких извора довело је до препознавања три категорије могућих локалитета: археолошки локалитети фрањевачких самостана који се помињу у попису Бартоломеа Пизанског, археолошки локалитети фрањевачких самостана који нису налази на попису, али се помињу у другим изворима и сакрални археолошки локалитети који су наведени као потенцијална места фрањеваштва.
- Рад има 21 прилог у виду додатних извора и документације која је коришћена у истраживању и чије груписање, објављивање и превођење представља изузетан допринос науци. Публиковање ових радова и њихов превод представља полазну тачку за сва даља истраживања фрањевачког реда. Документа објављена у целости стају на пут погрешним интерпретацијама и као таква представљају посебан допринос развоју фрањевачке историографије.

VI СПИСАК НАУЧНИХ И СТРУЧНИХ РАДОВА КОЈИ СУ ОБЈАВЉЕНИ ИЛИ ПРИХВАЋЕНИ ЗА ОБЈАВЉИВАЊЕ НА ОСНОВУ РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА У ОКВИРУ РАДА НА ДОКТОРСКОЈ ДИСЕРТАЦИЈИ:

Таксативно навести називе радова, где и када су објављени. Прво навести најмање један рад објављен или прихваћен за објављивање у складу са *Правилима докторских студија Универзитета у Новом Саду* који је повезан са садржајем докторске дисертације. У случају радова прихваћених за објављивање, таксативно навести називе радова, где и када ће бити објављени и приложити потврду уредника часописа о томе.

A. Vujković Šakanović, *Teritorija i naselja zemlje Mačve u srednjem veku*, Tanylamanyok 1 (2018) 159-177.

A. Vujković, *Kralj Stefan Dragutin i franjevci*, Viteška kultura VII (2018) 7-25.

A. Вујковић, *Метод на истину – перспективе бављења средњим веком у XXI веку*, у: Наративи и политичка истина у контексту хуманистике, Бања Лука 2018, 59-75.

A. Вујковић, *Pogledi savremene historiografije na dolazak franjevaca u srednjovekovnu Bosnu*, у: Наука и студенти 3, Филозофски факултет у Нишу, 2018, 283-292.

VII ЗАКЉУЧЦИ ОДНОСНО РЕЗУЛТАТИ ИСТРАЖИВАЊА:
VIII ОЦЕНА НАЧИНА ПРИКАЗА И ТУМАЧЕЊА РЕЗУЛТАТА ИСТРАЖИВАЊА: Експлицитно навести позитивну или негативну оцену начина приказа и тумачења резултата истраживања.
IX КОНАЧНА ОЦЕНА ДОКТОРСКЕ ДИСЕРТАЦИЈЕ: Експлицитно навести да ли дисертација јесте или није написана у складу са наведеним образложењем, као и да ли она садржи или не садржи све битне елементе. Дати јасне, прецизне и концизне одговоре на 3. и 4. питање:
1. Да ли је дисертација написана у складу са образложењем наведеним у пријави теме? Да.
2. Да ли дисертација садржи све битне елементе? Да.
3. По чему је дисертација оригиналан допринос науци? По оригиналном методолошком приступу, критици извора, родно освешћеном поглављу о фрањевачком поимању жена, по аналитичком увиду у места фрањеваштва која су након анализе побројана у табели, по обради историје фрањевачког реда на оригиналан и непристрасан начин, пружајући основу за даља обрађивања каснијих историјских периода. Ауторка је учила и проблематизирала кључне тачке од првих контаката фрањеваштва до њиховог етаблирања у средњовековној босанској држави. На основу анализе која је вршена програмом IThenticate који Филозофски факултет користи за проверу оригиналности текста у докторским дисертацијама, закључено је да индекс поклапања у раду кандидаткиње Ане Вујковић Шакановић износи 18%, у 136429 речи програм проналази 1740 поклапања према 356 извора.
4. Који су недостаци дисертације и какав је њихов утицај на резултат истраживања? Дисертација поседује словне грешке те би се за даље објављивање требао консултовати лектор, али то нема утицаја на комплетни научни допринос дисертације. У раду се понавља и често цитира иста литература као и у другим радовима, али то је зато што су у питању кључне вишетомне збирке докумената које је ауторка користила. Самим тим, поновљена цитирања се односе на групу различитих докумената и не утичу на само истраживање.
X ПРЕДЛОГ: На основу наведеног, комисија предлаже:
а) да се докторска дисертација прихвати, а кандидату одобри одбрана; б) да се докторска дисертација врати кандидату на дораду (да се допуни односно измени); в) да се докторска дисертација одбије.

Место и датум:

1. Др Ненад Лемајић, редовни професор
Н. Лемајић председник

2. Др Снежана Божанић, редовни професор
С. Божанић, члан

3. Др Дејана Васић, доцент
Д. Васић, члан

4. Др Катарина Митровић, виши научни сарадник
К. Митровић, члан

5. Др Милица Кисић, ванредни
професор

 ментор

НАПОМЕНА: Члан комисије који не жели да потпише извештај јер се не слаже са мишљењем већине чланова комисије, дужан је да унесе у извештај образложење односно разлоге због којих не жели да потпише извештај и да исти потпише.